

відповідно, ефективнішому функціонуванню регіональної економіки, оскільки кластери є не спонтанним об'єднанням, а стійкою системою й катализатором позитивних соціально-економічних процесів.

Список використаних джерел

1. Портер М. Конкуренція: пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. – 608 с.
2. Оксенюк К.І. Кластерна модель нарощення стратегічного потенціалу регіону // Економічний форум. №2.- 2011. [Електронний ресурс] - Режим доступу : http://www.nbuuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekfor/2011_2/24.pdf
3. Коль О.Д. Концептуальные основы формирования кластера туристских предпринимательских структур по въездному туризму в крупном городе // Проблемы современной экономики. - №1 (33).- 2010.
4. Левченко Т.П., Яковлева-Чернышева А.Ю. Методические подходы к идентификации рекреационного кластера // Проблемы современной экономики.- № 1 (37).- 2011.
5. Voiko M., Bosovska M., Vedmid N., Melnychenko S., Okhrimenko A. Development of the tourist cluster // Problems and Perspectives in Management. – 2017. – №. 4 – С. 134-149.
6. Охріменко А.Г. Туристичні кластери як перспективні напрями регіонального розвитку // Університетські наукові записки. – 2013.- № 1.- С. 495 – 500.
7. Стеченко Д.М. Наукова сутність процесу кластеризації в сфері туризму // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права – С. 376-380. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.univer.km.ua/visnyk/684.pdf>.

*Антонишин Андрій Павлович, кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри туризму НУФВСУ*

КОНЦЕСІЯ ЯК ПРАВОВА ФОРМА ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Метою Стратегії сталого розвитку є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід нашої держави на провідні позиції у світі. Одна з концепцій сталого розвитку передбачає «створення сприятливого середовища для ведення бізнесу, розвитку малого і середнього підприємництва, залучення інвестицій». Також важливим залишається питання формування довіри до нашої країни та створення

позитивного іміджу України як європейської, демократичної, конкурентоздатної держави із сприятливим бізнес-кліматом.

Теоретичною базою для виконання завдань дослідження є наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених в області державно-приватного партнерства, а саме концесій: М. Ю. Авксентьєв, Л. Л. Гриценко, С. Грищенко, С. Г. Захарова, А. І. Куліков, О. А. Медведева, Г. С. Пілігрим, О. Д. Сиротюк та ін.

Однак більшість досліджень зроблено з економічної точки зору. Майже цілковита відсутність наукового та нормативно-правового опрацювання концесійних відносин в туристичній сфері та розробки рекомендацій, спрямованих на створення стрункої та ефективної системи правового регулювання концесійних відносин, свідчить про актуальність теми даного дослідження.

Саме розвиток туристичної галузі дозволить Україні зайняти відповідне місце серед провідних держав світу. Розвиток туризму стимулює мале підприємництво, важливе для економіки країни на сучасному етапі, та вирішує ряд напружених соціальних проблем, таких, наприклад, як безробіття. Сфера туризму підтримує майже 50 суміжних галузей та створює додаткові робочі місця. Один турист дає роботу 11 особам. Створення одного робочого місця в туризмі в 20 разів дешевше, аніж у промисловості [5].

Тому на сучасному етапі розвитку міжнародних економічних відносин Україні як державі, яка прагне інтегруватись у світову спільноту, стати рівноправним гравцем на світовій арені, надзвичайно важливо не залишитись на периферії міжнародних туристичних відносин.

Формування економічно та соціально ефективної стратегії виходу держави на світовий туристичний ринок є особливо актуальним для України. Туризм в Україні може і мусить стати сферою реалізації ринкових механізмів, джерелом поповнення державного та місцевих бюджетів. Італія, Іспанія, Франція, Греція, Кіпр, а також Польща, яка вже 1996 року увійшла в десятку країн світу за рівнем розвитку туризму, завдяки його розвитку змогли за досить короткий час подолати економічну кризу [1, с. 173].

Організація туристичного господарства в Україні потребує нормативно-правового регулювання, додаткового стимулювання процесів для інтенсифікації припливу інвестицій. Основний туристичний матеріально-технічний комплекс застарілий, більшість його об'єктів за законодавством знаходяться в державній та комунальній власності і не підлягають приватизації (об'єкти публічної власності із статусом природних монополій, об'єкти, що мають велике соціальне значення та орієнтованість на задоволення громадських потреб тощо) [3, с. 114].

У сучасних економічних умовах держава та територіальні громади не завжди в змозі підтримувати належний рівень функціонування зазначених об'єктів, насамперед через нестачу бюджетних коштів. Вирішення цього та ряду інших питань щодо підвищення кількісних та якісних показників діяльності об'єктів публічної власності в умовах економічних змін та кризових явищ має здійснюватися за допомогою концесій як форми державно-приватного партнерства (ДПП). Розвиток концесійної системи в туристичній індустрії та формування відповідного нормативно-правового забезпечення в цій сфері зробить дану форму державно-приватного партнерства сучасним і затребуваним інструментом залучення інвестицій, за допомогою якого можна забезпечити вирішення багатьох соціальних та економічних проблем.

До основних законодавчих актів, якими регулюються концесії в Україні, відносяться: Цивільний кодекс України; Господарський кодекс України; Земельний кодекс України; Закон України «Про концесії»; Закон України «Про режим іноземного інвестування»; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» та постанови КМУ [2, с. 95].

Проте нещодавно започатковане українське законодавство, спрямоване на правове регулювання концесійної форми управління об'єктами публічної власності, не має чіткої структури, містить прогалини та колізії, що значною мірою негативно впливає на економічні процеси в Україні. Низька активність укладення концесійних угод в Україні пов'язана з недостатнім захистом прав концесіонера, адже його ризики та високі витрати в ході реалізації концесійного договору обтяжуються ще й необхідністю сплати високого концесійного платежу державі.

Що стосується туристичної галузі України, то тут відсутні необхідні правові умови державно-приватного партнерства, прозорі та зрозумілі для інвесторів «правила гри». Залучаючи кошти приватних інвесторів, особливо іноземних, без державної гарантії їх капіталовкладень, держава втрачає довіру внутрішніх інвесторів та престиж на міжнародній економічній арені. Скандал з естонським інвестором, якого витіснили із Затоки під Одесою, може коштувати Україні зусиль кількох років для відновлення до неї бізнесової довіри [4].

Ще однією досить важливою проблемою туристичної галузі України є занедбані регіони нашої держави, які мають високий потенціал для розвитку туристичного бізнесу. Крім того, на їхній території знаходяться пам'ятки культурної спадщини як місцевого, так і національного значення, належне утримання яких могло б перетворити їх на привабливі туристські об'єкти. Однак брак державних коштів призводить до самознищення культурної спадщини нашої держави. Залучення інвестицій в дані об'єкти шляхом державно-приватного партнерства через підписання концесійного договору вирішило б питання збереження

пам'яток, а також сприяли б економічному розвитку відповідного регіону. Закон України «Про охорону культурної спадщини» дозволяє володіння, користування чи управління об'єктами культурної спадщини, що є пам'ятками, юридичній або фізичній особі за наявності погодження відповідного органу охорони культурної спадщини. Однак це питання не вирішується на законодавчому рівні і більшість пам'яток культурної спадщини залишаються на стадії зникнення.

Список використаних джерел

1. Консовський А.А. Туристська концесія як сучасна форма партнерства бізнесу і влади / А. А. Консовський // Російське підприємництво. – 2008. – № 5, Вип. 2 (111). – С. 172-177.

2. Лебедева О.А. Концепція розвитку сектора туристичних послуг України в умовах державно-приватного партнерства / О. А. Лебедева // Економічний простір. – 2010. – № 44/1. – С. 91-96.

Менська О.А. Концесія як цивільно-правовий механізм збереження об'єктів культурної спадщини в Україні / О. А. Менська // Університетські наукові записки. – 2014. – № 4 (52). – С. 113-118.

Скандал у Затоці: за фірмою «естонського інвестора» стоять місцеві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uanews.odessa.ua/society/2016/10/27/112719.html>.

5. UNWTO Tourism Highlights 2018 Edition. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2018.pdf. [без нумерації].

*Ільницька-Гикавчук Галина Ярославівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри туризму Національного ун-ту «Львівська політехніка»*

СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ АРХІТЕКТУРИ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Готельні підприємства є складними комплексами, оскільки вони виконують багато функцій: розміщення гостей, організація їх харчування, надання різних послуг. В готелі поєднуються різні блоки приміщень: житлові, нежитлові, адміністративні, харчування, культурно-масового призначення. Необхідно правильно розмістити ці функціональні блоки, між ними має бути організована раціональна взаємодія. Крім того, в готелі має бути якісне інженерно-технічне забезпечення, щоб створити нормальні умови перебування для відпочиваючих та персоналу. Тому